

**Управління охорони здоров'я
Харківської обласної державної адміністрації
Комунальний заклад охорони здоров'я
Куп'янський медичний коледж імені Марії Шкарлетової**

**ЗБІРНИК №1
ОПОРНІ КОНСПЕКТИ
З ДИСЦИПЛІНИ «АКУШЕРСТВО»
(розділ «Фізіологічне акушерство»)**

**Куп'янськ
2016**

*Автор розробки: Коцюра Л.В., –
лікар акушер-гінеколог,
викладач дисциплін акушерсько-гінекологічного циклу,
спеціаліст вищої категорії*

*Обговорено і ухвалено на засіданні
циклової комісії
педіатрії, акушерства та гінекології*

Рецензенти:

*Трубчанінова Л.Г., - заслужений лікар України, кандидат медичних
наук, лікар акушер-гінеколог вищої категорії*

*Під загальною редакцією
директора Куп'янського медичного коледжу
імені Марії Шкарлетової
Брянцева О.М.*

ВСТУП.....	4
ТЕМА «АКУШЕРСТВО ЯК НАУКА. ОРГАНІЗАЦІЯ АКУШЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ. »	4
ТЕМА: «АНАТОМІЯ ТА ФІЗІОЛОГІЯ ЖІНОЧИХ СТАТЕВИХ ОРГАНІВ» ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА: «ЖІНОЧИЙ ТАЗ. ПЛІД – ОБ’ЄКТ ПОЛОГІВ» ..... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА: «ФІЗІОЛОГІЯ ВАГІТНОСТІ» .... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА: «ДІАГНОСТИКА ВАГІТНОСТІ» ..... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА «СПОСТЕРЕЖЕННЯ ВАГІТНОЇ В ЖІНОЧІЙ КОНСУЛЬТАЦІЇ» ..... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА: «ПРОФІЛАКТИКА ЗАХВОРЮВАНЬ В АКУШЕРСЬКИХ СТАЦІОНАРАХ. САНІТАРНО-ГІГІЄНІЧНЕ УТРИМАННЯ ПОЛОГОВИХ СТАЦІОНАРІВ». ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА: «ПЕРЕБІГ ТА ВЕДЕННЯ ФІЗІОЛОГІЧНИХ ПОЛОГІВ» ..... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА: «ФІЗІОЛОГІЧНИЙ ПІСЛЯПОЛОГОВИЙ ПЕРІОД» ... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	
ТЕМА: «ЕКСТРАГЕНІТАЛЬНА ПАТОЛОГІЯ І ВАГІТНІСТЬ» ..... ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.	

ТЕМА: «БАГАТОПЛІДНА ВАГІТНІСТЬ» ..... **ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.**

ТЕМА: «ТАЗОВЕ ПЕРЕДЛЕЖАННЯ ПЛОДА» ..... **ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ . **ОШИБКА! ЗАКЛАДКА НЕ ОПРЕДЕЛЕНА.**

Дисципліна «Акушерство» в вищих навчальних закладах I-II рівня акредитації за спеціальністю 5.12010101 «Лікувальна справа» згідно з навчальним планом та навчальної програми, затвердженої Управлінням освіти і науки МОЗ України, вивчається в V-VII семестрах.

Для полегшення засвоєння студентами теоретичної частини дисципліни «Акушерство» пропоную вашій увазі збірник опорних конспектів №1 (фізіологія вагітності, фізіологія пологів та післяпологового періоду).

Опорні конспекти складено на основі сучасних поглядів на розвиток вагітності та перебіг фізіологічних пологів, з урахуванням сучасних вимог до спостереження за вагітними, роділлями та породіллями, дотримуючись усіх вимог основних режимних наказів МОЗ України, чинних на території нашої держави та регламентуючих роботу пологодопоміжних установ.

Сподіваюсь, що запропонований вашій увазі збірник опорних конспектів допоможе студентам зацікавитись, вивчити та оволодіти основами одного з найважливіших розділів медичної науки – акушерства.

ТЕМА «АКУШЕРСТВО ЯК НАУКА. ОРГАНІЗАЦІЯ АКУШЕРСЬКОЇ ДОПОМОГИ В УКРАЇНІ.»

ПЛАН

1. Акушерство як наука
2. Організація акушерської допомоги в Україні.

На розкопках древньої Візантії були знайдені фрески з зображенням пологів та написом : «Незбагненне диво – народження нового життя». Ці слова звучали до нашої ери, звучать зараз та ще довго звучатимуть у майбутньому.

Акушерство – це наука, що вивчає фізіологічні та патологічні процеси, пов'язані з вагітністю, пологами та післяпологовим періодом. Один з розділів акушерства вивчає розвиток внутрішньоутробного плода та новонародженої дитини.

Згадка про акушерство зустрічається в древньоєгипетських папірусах (II тис. до нашої ери), в яких описані деякі прийоми надання акушерської допомоги.

Перша лікарні в Україні заснована княгинею Ольгою в 10 сторіччі. Перша жінка-лікар в Україні – Феофанія-цілителька. Значний вклад в розвиток акушерства внесла дочка князя Мстислава, онука Володимира Мономаха, княгиня Євпраксія (1108 – 1172), яка стане візантійською імператрицею під іменем Зоя. Її перу належить перша на Київській Русі медична книга, написана грецькою мовою «Алімма». В цю книгу ввійшли розділи «Про вагітну і утробне дитя», «Про пологи», «Про догляд за дитиною».

Крилатою фразою на всі віки став її вислів : «Немає на світі дивнішого дива, ніж народження дитини. Немає на землі святішого діла, ніж допомагати їй народитися».

16-17 сторіччя. Перші пологодопоміжні палати при монастирях. Їх засновниці – сестри Олена та Софія Чарторийські.

Середина 18 сторіччя. В Києві відкриті перші «баб'ячі школи для повитух». Перший медичний університет в Україні був відкритий у Єлисаветграді (Кіровоград).

Перша вища медична школа у Східній Європі була відкрита в Україні при Києво-Могилянській академії в кінці 18 сторіччя. Нестор Максимович Максимович-Амбодик (1744-1812) - автор першого в Україні підручника по акушерству «Мистецтво сповивання».

1805 – відкрився медичний університет в Харкові; 1829 – з'явилась перша акушерська клініка на 4 ліжка.

1862 – кафедру акушерства в Харкові очолив І.П. Лазаревич (перші операції на яєчниках, автор багатьох акушерських та гінекологічних інструментів, автор перших в світі акушерських щипців).

Зараз акушерсько-гінекологічну допомогу в Україні здійснюють 12 тисяч лікарів акушерів-гінекологів та більше 40 тисяч акушерок і фельдшерів.

Нині живуть і працюють відомі на весь світ вчені :

- Академік Грищенко В.І. (проблеми штучного запліднення, лікування безплідності, кріобіологія та кріомедицина);
- Професор Тимошенко Г.С. (питання невиношування вагітності, гінекологічна ендокринологія);
- Професор Степанівська Г.К. (проблеми онкогінекології, запальних захворювань);
- Академік Сольський Я.П. (питання дитячої гінекології, аномалій пологової діяльності);
- Професор Хміль С.В. (автор багатьох підручників з акушерства та гінекології).

В містах акушерську допомогу здійснюють жіночі консультації, пологові будинки та пологові відділення при лікарнях.

На селі акушерську допомогу здійснюють медичні працівники середньої ланки, які працюють на фельдшерських пунктах (ФП), фельдшерсько-акушерських пунктах (ФАП), та в дільничних амбулаторіях сімейного типу.

**Повна версія зазначеного підручника знаходиться в бібліотеці кабінету
№3**

**«МЕДСЕСТРИНСТВО В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ.
РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я НАСЕЛЕННЯ»**

Завідувач кабінетом – Коцюра Л.В.